

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 802/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kašuba, spol. s r. o., v mene ktorej koná advokát JUDr. Roman Kašuba, Horná 41, Banská Bystrica, veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Nc 7/2016 z 23. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Nc 7/2016 z 23. júna 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti aj z jej prílohy vyplýva, že v právnej veci žalobcu [REDAKOVANÉ] proti žalovanému sťažovateľovi o zaplatenie 29 874,53 eur s prísl. vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 12 Co 8/2013 sťažovateľ uplatnil námietku zaujatosti voči všetkým sudcom konajúceho senátu krajského súdu ako odvolacieho súdu v súdnom konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 12 Co 8/2013.

2.1 Najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol, že sudkyne krajského súdu JUDr. Zita Nagypálová a JUDr. Renáta Deáková nie sú vylúčené z prerokúvania a rozhodovania vecí vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 12 Co 8/2013 (vec vedená na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20 C 106/2010), s tým, že o sudcovi krajského súdu Mgr. Dušanovi Ďurianovi najvyšší súd rozhodol už uznesením zo 17. februára 2016 sp. zn. 8 Nc 1/2016 tak, že nie je vylúčený z prerokúvania a rozhodovania predmetnej veci, a preto netreba o ňom rozhodovať opätovne.

3. Podľa sťažovateľa je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nesprávne a v rozpore s ústavou a judikatúrou ústavného súdu a tiež vychádzajúce z neúplne zisteného skutkového stavu veci za súčasného odňatia možnosti sťažovateľovi konať pred súdom, najmä keď vyjadrenia namietaných sudcov JUDr. Zity Nagypálovej, JUDr. Renáty Deákovovej a Mgr. Dušana Ďuriana k námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom neboli sťažovateľovi nijako oznámené a nebolo mu tak umožnené na ne reagovať, vyjadriť sa k nim a uviesť ďalšie skutočnosti a dôkazy preukazujúce skutočnosti uvedené v ním uplatnenej námietke zaujatosti, najmä ak tieto ich vyjadrenia najvyšší súd vyhodnotil ako podstatné pre svoje rozhodnutie o námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom.

3.1 Sťažovateľ ďalej uvádza, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne a v rozpore s ústavou aj z toho dôvodu, že najvyšší súd v ňom nerozhodol o už uvedenej námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom ako žalovaným dňa 8. júna 2016 voči sudcom

konajúceho senátu odvolacieho súdu v celom rozsahu, a to vo vzťahu k sudcovi Mgr. Dušanovi Ďurianovi, hoci dôvody námietky zaujatosti uplatnenej sťažovateľom 8. júna 2016 boli iné ako dôvody námietky zaujatosti uplatnenej sťažovateľom dňa 27. januára 2016, o ktorej najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 8 Nc 1/2016 zo 17. februára 2016 tak, že sudca Mgr. Dušan Ďurian nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Nc 7/2016 z 23. júna 2016 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Nc 7/2016 z 23. júna 2016 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

6. Predmetom sťažnosti je námietka sťažovateľa, že najvyšší súd nesprávne posúdil otázku vylúčenia konkrétnych sudcov z prerokovania veci vedenej pred krajským súdom pod sp. zn. 12 Co 8/2013.

6.1 Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

6.2 Na účely čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s § 14 až § 16 v čase rozhodovania najvyššieho súdu platného Občianskeho súdneho poriadku pod vylúčeným sudcom treba rozumieť nielen sudcu, ktorý bol skutočne vylúčený na základe rozhodnutia krajského súdu, ktorý rozhodoval o námietke zaujatosti, ale aj sudcu, ktorý vylúčeným mal byť na základe objektívneho posúdenia jeho pomeru k veci alebo k účastníkom konania, alebo k ich zástupcom (porov. IV. ÚS 26/04).

6.3 Na tomto mieste ústavný súd odkazuje (a plne sa stotožňuje) na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 17/2009 z 29. októbra 2009, podľa ktorého *„je rozhodovanie vylúčeným sudcom takou vadou konania, ku ktorej odvolací i dovolací súd, v rámci preskúmavania zákonnosti celého konania na základe podaného riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku, je povinný prihliadať z úradnej moci (§ 212 ods. 3 a § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), a ktorá je dôvodom kasačného rozhodnutia. O takúto vadu ide bez ohľadu na to, či o vylúčení sudcu bolo alebo nebolo rozhodované nadriadeným súdom podľa § 16 ods. 1 O.s.p. a bez ohľadu na to, že takýmto prípadným rozhodnutím sudca z pojednávania a rozhodovania veci vylúčený nebol. Inštitút vylúčenia sudcu je totiž objektívnou procesnou kategóriou a tým aj zásadne nezávislou na*

rozhodovaní podľa uvedeného ustanovenia. Niet žiadnej vecnej ani procesnej prekážky, aby v odvolacom alebo v dovolacom konaní nemohla byť otázka vylúčenia sudcu otvorená nanovo a prípadne aj inak zodpovedaná, a to bez ohľadu na to, aké skutkové dôvody boli skôr namietané alebo hodnotené.“

6.4 Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 153/96 z 21. augusta 1997 a sp. zn. 6 Cdo 210/2010 z 20. apríla 2011, v ktorých sa *inter alia* uvádza: „*Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) OSP posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti.*“

6.5 Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi a judikatúry všeobecného súdnictva sú ich závažné procesné pochybenia (vrátane porušenia základných práv podľa čl. 46 a nasl. ústavy) dôvodom na podanie odvolania [porov. § 365 nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) – najmä ods. 1 písm. c)], príp. (za splnenia zákonom ustanovených podmienok) aj na podanie dovolania [§ 420 písm. e) CSP (pozri napr. II. ÚS 595/2013, IV. ÚS 26/04, ale aj *mutatis mutandis* II. ÚS 130/02, IV. ÚS 31/03)].

6.6 Pokiaľ podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol zjavne neodôvodnene a vo veci samej budú rozhodovať sudcovia krajského súdu, ktorí mali byť podľa objektívneho posúdenia ich pomeru k veci alebo k účastníkom konania alebo k ich zástupcom z ďalšej účasti na prerokúvaní veci a rozhodovaní vylúčení, potom sa jeho sťažnosť podaná ústavnému súdu javí ako predčasná, keďže v ďalšom konaní v merite veci pred všeobecnými súdmi môže sťažovateľ postupovať už uvedeným spôsobom a domáhať sa ochrany svojich práv podaním dovolania proti meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu. V tomto prípade teda existuje „iný súd“, a to dovolací súd, povelaný na poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľa.

6.7 Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby účastník konania domáhajúci sa ochrany svojich základných práv sám rozhodol o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy zjavne vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu musí účastník konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

6.8 Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2016